

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla LXVII. Quod alcui suo non licet nomine, nec alieno licebit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

Amplia 2. Vt sufficiat non solum ad exceptionem, sed etiam ad actionem pariendam. Ex vendito enim agi potest, quasi impleta esset conditio, si non stetit per eum, sed per emptorem, quominus adimpleretur. *l. Labeo. ff. de contrah. empt.*

Amplia 3. Vt locum habeat etiam, quando de summi Pontificis aut Principis auctoritate vel præ iudicio ageretur. *Exemplum cape.* In universitate N. pro beneficio vacante nominatus est Codrus, petiitque intra sex menses, uti oportet, conferri sibi beneficium, Collator moram facit, & tardius iusto confert. Vnde sequitur, non stare per Codrum, quod minus tempestivè consequatur illud: idcirco collatio debet haberi pro facta à die requisitionis, quicquid in contrarium minus benigni collatores moliantur.

Amplia 4. Sive agatur de iure acquirendo, si ve de eo amittendo. Nam si oblata sit datio pro demoliendo opere, & non steterit per offerentem, sed nunciantem, quod minus præstetur, habebitur nunciatio pro remissa. *Iason. ad l. prator ff. de novi operis nunciat.*

III. Obj. 1. Lex quia naturam imitari solet, super impossibili non fingit. *l. Qui ad certum ff. locati.* quomodo igitur id, quod factum non est, factum

esse fingit, cum in nullius hominis potestate sit efficere, ut factum sit, quod revera factum non est.

R. Si hujus objectionis tanta vis est, quantam *Alciatus* invenit, *Peckio teste*, magnam fictionum partem eliminat, ut cuilibet accuratius examinanti patebit: quod malum ut evitemus, dicendum est, non fingere quicquam impossibile, sed statuere, ut, quod non factum est, sed fieri potuit, pro facto acceptetur, quando nullius culpæ ascribi potest omisio.

Obj. 2. Testator Cajus mille aureos legavit Bertæ, si Cornelio Strabonubere. Ante contractum matrimonium Strabus moritur, & conditio non impletur absque culpa Bertæ, cui nihilominus legatum negatur. *l. Legatum. ff. de condit. l. Si sub diversis. ff. de condit. & demonstr.*

R. Mors non prævisa, sed invasa & minimè optata fortunæ casus est, non subiectus arbitrio nostro. Ideo legatum non datur Bertæ, quamvis per eam non stet, quod minus impleatur conditio, tum quia casualis est, tum quia mens testatoris fuit, ut tunc tantum potiretur legato, quando nupsisset, undecunque effectus impediretur. *V. Barbosa. in Axiom. 48. Fillius. Tract. 33. n. 163.*

REGULA LXVII.

Quod alicui suo non licet nomine, nec alieno licebit.

I. **H**vic Regule duplitem sensum tribuit *Peckius*. Prior est, quod alicui sub nomine suo proprio facere non licet, neque sub alieno nomine,

mine, seu per alium licebit: quomodo
*Vipianus dicit l. 2. de administratore rerum
 publicarum*, decurionem subiectis alio-
 rum nominibus prædia publica non
 magis, quàm nomine proprio expresso
 conducere posse. Posterior est, quod
 non licet alicui suo nomine, id est, pro
 seipso, neque alieno nomine, id est, ne-
 que pro alio licet facere. Et hunc poste-
 riorem, ut magis convenientem secu-
 turum se cum dixisset, paulò post im-
 memor sui exemplis utitur, quæ priori
 sensui accommodata sunt. v.g. circa fi-
 nem *num. 1.* Sicut simplex sacerdos vir-
 gines sanctimoniales velare, altaria
 consecrare, ordines conferre non po-
 test, ita nec alieno nomine potest. Sen-
 sus esse debet. Sicut pro se non potest
 consecrare virgines, & reliqua, ita nec
 pro alio, quod est ridiculum. Quis e-
 nim pro se, vel pro alio unquam sancti-
 moniales consecravit? Retinebimus igi-
 tur posteriorem, non damnando, pri-
 orem sensum, in cuius confirmationem
Glossa 1. Exemplum de usura ponit.
 Mihi usuram exercere mea opera non
 licet. Igitur nec aliena seu per alium. c.
Sicut non suo. Dist. 46. ubi causa additur.
 Indecens est enim crimen suum com-
 modis alienis impendere: 2. Ut pro-
 prio nomine satisfacere literas papales
 mihi non licet, ita nec alieno. c. *Ad falsari-
 or. de crim. falsi.* 3. Nec nomine alieno
 nec proprio album prætoris corrup-
 pere debeo. l. *Si quis id. ff. de iurisd. omn.
 iud. It a Glossa.* Addit verò regulam obti-
 nere in maleficiis; quod verum qui-
 dem, sed non solis, ut videtur velle.
 Nam in contractibus quoque locum
 habet, qui absque peccato fieri possunt.

v.g. Si non licet mihi, per leges civiles
 nimirum, frumentum, aut vinum ven-
 dere extraneo, neque per alios licebit.
 Si non licet marito bona sua uxori do-
 nare per se, nec per alium poterit. Si a-
 lienare rem ecclesiæ per se non potest
 prælatus, nec per alium: obstante scili-
 cet prohibitione ecclesiastica, vel poli-
 tica, quamvis in se eiusmodi contractus
 illiciti, & mali non sint. c. *Non licet. de
 reb. eccl. alien.* Si religioso professo non
 licet commodare, mutuare, aut alio mo-
 do de rebus monasterii propriâ aucto-
 ritate disponere; non licebit ad id ro-
 gare, & substituere alium, qui suo no-
 mine commodatum, aut mutuum fa-
 ciat. c. *secundum. Ne cler. vel mon.* Deni-
 que si episcopo non licet alterius dice-
 celis subditos ligare, vel solvere, neque
 per Vicarium suum id poterit. *Conc. Tr.
 S. 6. c. 5. & S. 14. c. 8. Caramuel Theol. fun-
 dam. n. 663.*

II. Hæc regula in quantum de ma-
 leficiis loquitur, cum negativam pro-
 hibitionem contineat, nec ampliatione
 indiget, nec limitationem admittit; sed
 quatenus de contractibus aut iudiciis
 agit in posteriore sensu limitanda est.
 Fallit enim quando mea & alterius di-
 versa dispositio, & ratio est, vel quan-
 do ejus boni, quod intenditur, alius
 pro quo agitur, solus capax est. Mihi
 ex. gr. non licet matrimonium contra-
 here cum mea consanguinea, vel affine
 intra quartum gradum. c. *Non debet. de
 consang. & affinitate.* possum tamen, uti
 procurator, contrahere nomine alieno,
 sive pro alio, qui neque consanguine-
 us, neque affinis est. c. *fin. de procur. in 6.*

2. Filiusfam. sine consentu patris in
 judi-

Aa

Judicio agere non potest. *c. 3. de iudiciis*
in 6. attaxien pro alio potest. c. 5. de pro-
curatorib. eod. quia in hoc neque filio,
 neque patri præjudicatur; cum non
 contra procuratorem, sed principalem
 Iudex sententiam ferat. *V. Caramuel loc.*
cit.

3. Quamvis per alienum fundum
 mihi ire, vel jumentum agere non li-
 ceat propter servitutem negatam: alie-
 no nomine tamen, si servitutis jus ha-
 bet, potero. *l. Sift pulatus fuero. ff. de ver-*
bor. obligationibus.

4. Qui aliàs Iudicis munere non
 potitur, ordinarii Iudicis commissio-
 ne seu delegatione rectè judicat. *to. tit.*
de off. lud. delegati.

5. Idem de consecratione altari-
 um, absolute pœnitentium, ordina-
 tione, & similib. dicendum: quæ omnia
 per se vetita ex aliorum consensu, vel
 rogatu, illorum nomine peraguntur.

Denique arma ferre, pugnam inire,
 se morte afficere, clericis omnibus, &
 maximè Prælati prohibitum est; qui
 tamen per alios non tantùm licitè id fa-

ciunt, sed etiam rationè munitis sui te-
 nentur, ad defensionem bonorum ec-
 clesiæ, & justitiam inter subditos con-
 servandam.

III. Adde, quod Dynus notat, etiam
 propter defectum intelligentiæ fieri,
 ut quis per alium agat. Nam furiosus
 non potest acquirere rem per se, & ta-
 men potest per alium. *l. 1. §. Item acqui-*
rimus ff. de acquir. possess.

DI CES. Si procurator à me contit-
 tatus, iniquum pro me jus impetret,
 ipsi non oberit, sed mihi. *l. 3. §. procura-*
tor. ff. quod quisque iuris. ergo Regula in
 maleficiis quoque non semper locum
 habet.

R. Ius iniquum impetrare, per se,
 & intrinsecè malum est. Sive igitur suo,
 sive meo nomine Procurator id faciat,
 peccati reus est. Et mihi quidem ex
 præsumptione imputabitur, quamdiu
 veritas latet, illa vero in lucem pro-
 tracta, concidet præsumptio, & pro-
 temeritate sua procurator debitam pœ-
 nam exhauriet.

REGULA LXVIII.

Potest quis per alium, quod potest facere per seipsum.

I. **G**lossa monet sumptam esse ex
Reg. l. c. 149. Quod iussu alterius
solvitur: pro eo est, quasi ipse solvisset, vel ipsi
solutum esset, & Regula 129. Is damnum
dat, qui jubet damnum dare. Exem-
plum Glossa est 1. Si per alium percus-
fero clericum, reus sum Canonis si quis
suadente 17. q. 4. 2. Si per procurato-

rem contraho matrimonium, verè
 maritus sum. *Sily. de matrim. §. 5. n. 9.*
 Idem de professione religiosa dico,
 quam licet per procuratorem facere.
Barb. hic. n. 4. Dynus addit, sicut possum
 per me emere, vendere, locare, condu-
 cere, litigare, ita possum per alium *ff.*
de procur. l. 1. §. V. sus autem. & de iniuriis.
l. sed